

Startside>Familiereftige forhold og arv>Skilsmisse og separation

Den originale sprogudgave af denne side [\[pt\]](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog er allerede oversat.

Swipe to change

portugisisk**Skilsmisse og separation**

Portugal

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

I Portugal kan skilsmisse opnås efter fælles overenskomst eller ved dom.

Den første form forudsætter, at parterne indgår en aftale om opløsning af ægteskabet samt i princippet om betaling af underholdsbidrag til den af ægtefællerne, der har behov for et sådant, om udøvelse af forældremyndigheden over mindreårige børn, og om hvem der skal overtage den fælles bolig. Et søgsmål om skilsmisse ved dom anlægges ved domstolen af den ene ægtefælle imod den anden baseret på lovligt fastslåede forhold, som uanset den skyld, der kan tillægges ægtefællerne, beviser ægteskabets definitive sammenbrud.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Ved en sag om skilsmisse efter fælles overenskomst behøver parterne ikke at afsløre grunden til deres begæring.

Følgende udgør grundlag for skilsmisse ved dom:

- a) en faktisk separation i ét år. Ved faktisk separation forstås det forhold, at der ikke er samliv mellem ægtefællerne, og at der fra den enes eller begges side er et ønske om ikke at genoptage samlivet
- b) en ændring i den anden ægtefælles mentale evner, som har varet i mere end et år, og som ved sin alvor ødelægger muligheden for en fortsættelse af samlivet
- c) fravær, uden at den fraværende giver lyd fra sig i en periode på mindst et år
- d) øvrige forhold, som uanset ægtefællernes skyld godtgør ægteskabets uoprettelige sammenbrud.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:**3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?**

En skilsmisse opløser ægteskabet og har de samme retsvirkninger som en opløsning ved død på nær de i loven fastsatte undtagelser.

Virkningerne af skilsmissen træder i kraft på det tidspunkt, hvor dommen bliver endelig, men regnes fra datoen, hvor sagen blev anlagt for så vidt angår formueforholdet mellem ægtefællerne.

Hvis proceduren viser ægtefællernes faktiske separation, kan den ene af dem anmode om, at virkningerne af skilsmissen regnes fra datoen, hvor separationen begyndte, hvilket fastsættes i dommen.

Uanset skilsmissen kan ægtefællerne beholde den andens efternavn, når denne giver sit samtykke, eller domstolen giver sin bemyndigelse på baggrund af dertil påberåbte årsager. Den tidligere ægtefælles samtykke kan indhentes via et dokument fra notaren, ved en erklæring for retten (skriftlig registrering i sagsakterne om ægtefælles udtrykkelige hensigt) eller en erklæring afgivet over for en medarbejder ved civilstandsregistret. Begæringen om retslig bemyndigelse til brug af den tidligere ægtefælles efternavn kan indgives ved skilsmissesøgsmålet eller ved et selvstændigt søgsmål, også efter at skilsmissen er bevilget.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

I tilfælde af skilsmisse må ingen af ægtefællerne få mere, end de ville have fået, hvis ægteskabet var blevet indgået under ordningen med formuefællesskab med hensyn til erhvervelser under ægteskabet.

Hver ægtefælle mister alle de goder, som denne har modtaget eller skulle modtage fra den anden ægtefælle eller fra tredjemand på baggrund af ægteskabet eller på baggrund af sin status som gift, uanset om ordningen er indstiftet før eller efter ægteskabets indgåelse. Giveren kan bestemme, at godet tilfalder børnene i ægteskabet.

For så vidt angår formueforholdet mellem ægtefællerne træder virkningerne af skilsmissen i kraft på det tidspunkt, hvor skilsmisedommen bliver endelig, men regnes fra datoen, hvor sagen blev anlagt.

Hvis ægtefællernes faktiske separation bevises under sagen, kan hver af dem anmode om, at virkningerne af skilsmissen regnes fra datoen, hvor separationen begyndte, hvilket fastsættes i dommen.

Retten kan på begæring af en af ægtefællerne give denne retten til at overtage lejemålet for den fælles bolig, uanset om denne tilhører dem i fællesskab eller tilhører den anden ægtefælle, idet retten især skal tage højde for hver enkelt ægtefælles behov og de fælles børns tarv. Det nævnte lejemål underkastes reglerne for lejemål af boliger, idet retten dog skal fastsætte lejekontraktens betingelser efter at have hørt begge ægtefæller og kan opsiges lejemålet på begæring af udlejer, når påkommende omstændigheder måtte berettigede det. Aftalen, der er indgået enten ved ægtefællernes godkendelse af aftalen eller ved retsafgørelse, kan ændres ifølge de generelle vilkår for frivillig retspleje.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

I tilfælde af skilsmisse, separation, erklæring om ægteskabets ugyldighed eller annullering skal børnenes opholdssted, de underholdsbidrag, de har krav på og måden, hvorpå de skal betales, fastsættes efter aftale mellem forældrene og godkendes af retten (eller af registerføreren ved civilstandsregistret i sager om separation og skilsmisse efter fælles overenskomst).

Foreligger der ikke en sådan aftale, vil retten træffe en afgørelse i overensstemmelse med det mindreårige barns tarv, herunder at barnet opretholder et nært forhold til begge forældre, at der fremmes og accepteres aftaler eller træffes beslutninger til fremme af gode muligheder for kontakt med begge forældre og ansvarsdeling mellem dem. Forældremyndigheden kan tillægges enhver af forældrene, en tredje person eller en opdragelses- eller forsorgsinstitution.

For yderligere oplysninger om dette punkt henvises til faktabladet om "Forældremyndighed".

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Hver ægtefælle skal forsørge sig selv efter en skilsmisse. Hver ægtefælle har ret til underholdsbidrag uanset typen af skilsmisse. Ud fra en indlysende rimelighedsbetragtning kan retten til underholdsbidrag afvises.

Ved fastsættelse af størrelsen af underholdsbidraget skal retten tage højde for ægteskabets varighed, bidraget til familiens økonomi, ægtefællernes alder og helbred, deres faglige kvalifikationer og deres muligheder for at arbejde, den tid, de skal bruge til opfostring af de fælles børn, deres indkomst og andre indtægter og generelt set alle de omstændigheder, der kan påvirke den modtagende ægtefælles behov og den ydende ægtefælles økonomiske muligheder. Retten skal give forrang til underholdspligt over for den bidragspligtige ægtefælles barn i forhold til pligten over for den tidligere ægtefælle som følge af skilsmissem.

Den bidragsberettigede ægtefælle har ikke ret til at kræve, at den levestandard, den pågældende havde under ægteskabet, opretholdes.

For yderligere oplysninger henvises til faktabladet om "Underholdsbidrag".

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

En separation opløser ikke ægteskabet, men ophæver pligten til samliv og omsorg uden at ophæve retten til underholdsbidrag.

Med hensyn til formuegoder har en separation samme virkning som en opløsning af ægteskabet.

En separation slutter enten ved en forsoning af ægtefællerne eller ved ægteskabets opløsning.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Årsagerne til separation er de samme som ved skilsmisse ved dom, uanset om der er tale om separation ved dom eller efter fælles overenskomst.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Som omtalt i svaret på spørgsmål 4 ophæver separationen samlivs- og omsorgsforpligtelsen uden at ophæve retten til underholdsbidrag. Med hensyn til formuegoder har en separation samme virkning som en opløsning af ægteskabet.

Bestemmelserne for skilsmisse gælder tilsvarende for separation.

En separation kan ophøjes til skilsmisse, men separation er ikke en forudsætning for skilsmisse eller et skridt i skilsmissegangen.

Er ægtefællerne ikke blevet forsonet et år efter, at afgørelsen om separation (ved dom eller efter fælles overenskomst) har fået retskraft, kan enhver af ægtefællerne begære separationen ophøjet til skilsmisse. Hvis begge ægtefæller anmoder om ophøjelse til skilsmisse, behøver den anførte periode ikke blive overholdt, og der afsiges umiddelbart dom.

Anmoder en af ægtefællerne om, at separationen ophøjes til skilsmisse, vil den anden personligt eller gennem den førstes retlige repræsentant blive underrettet om muligheden for anke – som kun kan baseres på forsoning af ægtefællerne – inden for en frist på 15 dage. Efter bevisoptagelse træffer dommeren afgørelse i appelsagen inden for 15 dage.

Det er også muligt at anmode om, at separation ophøjes til skilsmisse, ved et civilstandsregister. Anmodningen, som skal være faktisk og retligt begrundet, skal indgives på civilstandsregistrets kontor vedlagt bevismateriale og dokumentation.

Den sagsøgte opfordres til at anke inden for 15 dage, fremlægge beviser og vedlægge dokumentation.

Hvis der ikke ankes, og det konstateres, at de af sagsøger anførte forhold er blevet anerkendt, kontrollerer registerføreren efter kontrol af, at de retlige krav er opfyldt, at begæringen tages til følge.

Hvis der indgives anke, fastsætter registerføreren tid til et mæglingforsøg, der skal afholdes inden for 15 dage, og kan fastsætte udførelse af retshandlinger og fremlæggelse af det nødvendige bevismateriale til kontrol af de retlige krav.

Har sagsøgte ikke anket, og det viser sig umuligt at nå frem til en aftale, anmodes parterne om at gøre deres stilling gældende og fremlægge nye beviser inden otte dage. Sagen henvises herefter til en førstinstansret med kompetence i sagen i den retskreds, civilstandsregistret er beliggende.

Når sagen er henvist til retten, foranstalter dommeren bevisoptagelse og berammer retsmødet.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

En "annullering af ægteskabet" betyder en ophævelse af ægteskabets retsvirkninger ved påberåbelse af en relevant fejl.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Følgende typer ægteskab kan annulleres:

- hvis der foreligger en afgørende hindring (absolut eller relativ)
- ved manglende vilje dertil eller en vilje, der er behæftet med fejl, eller under tvang fra den ene eller begge ægtefællers side
- uden tilstedeværelse af vidner, når dette er krævet ifølge loven.

Følgende er absolutte hindringer for, at den pågældende person kan indgå ægteskab med en anden:

- den pågældende er under 16 år
- notorisk demens (også indgået i en klar periode) og værgemål eller lavværgemål på baggrund af en psykisk lidelse
- hvis der foreligger binding på grund af et tidligere ikke opløst ægteskab, uanset om der er tale om katolsk eller borgerligt ægteskab, selvom der ikke er påtegning derom i civilstandsregistret.

Følgende er relative hindringer for, at den pågældende person kan indgå ægteskab med en anden:

- slægtskab i lige linje
- slægtskab i anden grad i sidelinjen
- svogerskab i lige linje
- en af ægtefællerne er dømt som gerningsmand til eller medskyldig i forsættligt manddrab, også selvom det ikke er gennemført, på den andens ægtefælle. Ægteskabet kan annulleres på grund af manglende samtykke:

a) hvis en af parterne på tidspunktet for ægteskabets indgåelse ikke var bevidst om sine handlinger på grund af invaliditet som følge af ulykke eller af andre grunde

b) hvis en af parterne blev vildledt med hensyn til den anden parts fysiske identitet

c) hvis samtykkeerklæringen fremkom ved afpresning gennem fysisk tvang

d) hvis samtykket blev simuleret.

Det fejlbehæftede samtykke er kun relevant med henblik på annullering, når det er baseret på den anden ægtefælles væsentlige personlige egenskaber, og det bevises, at ægteskabet ikke med rimelighed ville være blevet indgået uden det.

Ægteskaber indgået under moralsk tvang kan annulleres, hvis en af parterne udsættes for alvorlige og ulovlige trusler, og nærer begrundet frygt for, at de realiseres.

Hvis en person bevidst og ulovligt aftvinger den anden part en samtykkeerklæring med løfte om at befri den pågældende for uforudseelig skade eller skade påført af andre, svarer dette til en ulovlig trussel.

Samtykkeerklæringen under ægteskabets indgåelse skaber ikke blot formodning for, at ægtefællerne ønsker at gifte sig, men at deres samtykke ikke er behæftet med fejl eller fremkommet under tvang.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Annulleringen af et civilt ægteskab, som er indgået i god tro hos begge ægtefæller, træder i kraft i forhold til dem selv og tredjemand, når afgørelsen herom bliver endelig og bindende.

Hvis kun den ene ægtefælle indgik aftalen i god tro, er det kun den ægtefælle, der kan gøre krav på fordelene ved den ægteskabelige status og gøre dem gældende over for tredjemand, forudsat at dette blot afspejler forholdet mellem ægtefællerne.

Den ægtefælle, som indgår ægteskab i undskyldelig uvidenhed om den fejl, der skaber ugyldighed eller annullering, eller hvis samtykke er fremkaldt gennem fysisk eller moralsk tvang, anses for at have indgået ægteskab i god tro.

Nationale domstole er alene ansvarlige for juridisk kendskab til god tro. Der består formodning for ægtefællernes gode tro.

Når ægteskabet er erklæret ugyldigt eller er annulleret, bevarer ægtefællen i god tro retten til underholdsbidrag, efter at afgørelsen er blevet endelig og bindende eller er registreret.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Før skilsmisssesagen indledes, skal civilstandsregistret eller retten informere ægtefællerne om muligheden for familiemægling og formålene hermed.

Familiemægling er en udenretslig metode til at løse konflikter, som opstår i familieforhold, og hvor parterne med deres personlige og direkte deltagelse og med støtte fra en konfliktmægler prøver at komme frem til en aftale.

Brugen af dette alternative middel til konfliktløsning kan løse konflikter som følge af regulering, ændring og manglende overholdelse af udøvelsen af forældremyndighed, skilsmisse og separation, ændring af separation til skilsmisse, mægling mellem separerede ægtefæller, tildeling og ændring af foreløbigt eller endeligt underholdsbidrag, tildeling af familiens hjem, nægtelse af retten til at bruge den anden ægtefælles efternavn og tilladelse til at bruge den tidligere ægtefælles efternavn.

En familiemægler er en fagperson, som har tilladelse fra justitsministeriet [*Ministério da Justiça*] og har ansvaret for at afholde møder med henblik på uafhængigt og upartisk at hjælpe parterne til at nå en indbyrdes aftale.

Skilsmisse efter fælles overenskomst kan søges på civilstandsregistret undtagen i situationer som følge af en aftale opnået under sagen om skilsmisse ved dom, og forudsat at begæringen om skilsmisse efter fælles overenskomst er ledsaget af en detaljeret liste over parrets fælles formue, aftale om, hvem der skal overtage den fælles bolig, aftale om betaling af underholdsbidrag til den ægtefælle, der har brug for dette, og en attest for den dom, der fastsætter forældremyndigheden for eventuelle mindreårige børn, eller en aftale herom, hvis dette ikke tidligere er blevet fastsat af domstolene.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Separation og skilsmisse efter fælles overenskomst

Der kan indsendes begæring om separation og skilsmisse efter fælles overenskomst til civilstandsregistret af begge ægtefæller efter fælles aftale.

Begæringen skal vedlægges følgende dokumenter:

- a) en specificeret beskrivelse af de fælles ejendele med angivelse af de respektive værdier eller, hvis ægtefællerne vælger at dele disse ejendele, en aftale om deling eller en ansøgning om at få udarbejdet en sådan aftale
- b) en attest for dommen om fastsættelse af forældremyndigheden eller en aftale om udøvelse af forældremyndigheden for eventuelle mindreårige børn, hvis dette ikke tidligere er blevet fastsat af domstolene
- c) en aftale om betaling af underholdsbidrag til den ægtefælle, der har brug for dette
- d) en aftale om, hvem der skal overtage familiens bolig
- e) en eventuel ægtepagt

Medmindre andet er fastsat i de indleverede dokumenter, går man ud fra, at aftalerne skal gælde både under sagen og i tiden derefter.

En sag om separation eller skilsmisse efter fælles overenskomst indledes ved at indlevere en begæring underskrevet af ægtefællerne eller disses fuldmægtige til civilstandsregistret. Begæringen vedlægges ovennævnte dokumenter og en attest med en fuldstændig kopi af vielsesregistreringen.

Efter at have modtaget begæringen vil registerføreren indkalde ægtefællerne til et møde, hvor de skal kontrollere, at retlige forudsætninger er opfyldt. På mødet orienteres ægtefællerne om muligheden for at søge familiemægling. Ønsker ægtefællerne stadig at blive skilt, gennemgås aftalerne, og ægtefællerne opfordres til at ændre dem, såfremt de ikke på behørig vis tilgodeser den ene af parterne eller børnenes tarv. Der kan foretages retsretshandlinger og optages beviser med det formål. Hvis de retlige krav er opfyldt, og de førnævnte procedurer er overholdt, tager registerføreren begæringen til følge.

Indleveres der en aftale om udøvelse af forældremyndigheden over mindreårige børn, henvises sagen til anklagemyndigheden ved den førstinstansdomstol, der har sagskompetence i den retskreds, civilstandsregistret hører hjemme, således at denne kan afgive en udtalelse om aftalen inden for en frist på 30 dage.

Mener anklagemyndigheden, at aftalen ikke på behørig vis tilgodeser de mindreårige børns tarv, kan parterne ændre den i overensstemmelse dermed eller indlevere en ny aftale. I sidstnævnte tilfælde vil aftalen blive sendt til ny vurdering hos anklagemyndigheden. Mener anklagemyndigheden, at aftalen på behørig vis tilgodeser de mindreårige børns tarv, eller har ægtefællerne ændret aftalen i overensstemmelse med anklagemyndighedens krav, bevilges skilsmissten.

I de situationer, hvor parterne ikke er enige i de ændringer, der er krævet af anklagemyndigheden, og hvor de opretholder ønsket om skilsmisse, og/eller de indsendte aftaler ikke i tilstrækkelig grad beskytter den ene ægtefælles tarv, bevilges der ikke skilsmisse, og skilsmisssesagen henvises til retten i den retskreds, som civilstandsregistret hører under.

Efter at have modtaget sagen gennemgår dommeren de aftaler, ægtefællerne har fremsendt, og opfordrer dem til at ændre dem, hvis de ikke beskytter den ene ægtefælles eller deres børns tarv.

Dommeren fastsætter herefter følgerne af skilsmissten vedrørende de punkter, ægtefællerne ikke har ændret. Såfremt en af aftalerne ikke i tilstrækkelig grad beskytter en af ægtefællernes tarv, kan der med henblik herpå og i forbindelse med de foreslåede ændringer træffes afgørelse om udførelse af retshandlinger og fremskaffelse af de ønskede beviser. Ved fastsættelse af følgerne af skilsmissten skal dommeren ikke kun fremme, men også tage hensyn til ægtefællernes aftale.

Der bevilges herefter skilsmisse efter fælles overenskomst, som registreres i det relevante register.

Begæring om separation eller skilsmisse efter fælles overenskomst indgives til retten, forudsat at parterne ikke vedlægger nogle af de førnævnte aftaler.

I så fald indgives skilsmissebegæringen til retten. Når begæringen er modtaget, gennemgår dommeren de aftaler, ægtefællerne har fremsendt, og opfordrer dem til at ændre dem, hvis aftalerne ikke beskytter den ene ægtefælles eller deres børns tarv. Retten træffer afgørelse om følgerne af skilsmissten vedrørende de punkter, ægtefællerne ikke har aftalt, og kan med henblik herpå og i forbindelse med de fremsendte aftaler træffe afgørelse om foretagelse af retshandlinger og fremskaffelse af de ønskede beviser. Ved fastsættelse af følgerne af skilsmissten skal dommeren ikke kun fremme, men også tage hensyn til ægtefællernes aftale. Der bevilges herefter skilsmisse efter fælles overenskomst, som registreres i det relevante register.

Separation eller skilsmisse ved dom

Begæring om separation eller skilsmisse ved dom indgives til familiedomstolen eller, hvis en sådan ikke findes, for den underret, der har stedlig kompetence. Stedlig kompetence fastsættes på baggrund af sagsøgers (den, der anlægger søgsmålet) bopæl eller opholdssted.

Bestemmelserne for skilsmisse gælder tilsvarende for separation.

En separation slutter enten ved en forsoning af ægtefællerne eller ved ægteskabets opløsning.

Hver af ægtefællerne kan anmode om en skilsmisse ved dom på grund af faktisk separation i et helt år, en så alvorlig ændring i de mentale evner hos den anden ægtefælle, at det ødelægger muligheden for en fortsættelse af samlivet, idet tilstanden skal have varet i mere end et år, og på grund af fravær, uden at den fraværende giver lyd fra sig i en tidsperiode på mindst et år samt andre forhold, som uanset hvilken fejl, der tillægges ægtefællerne, viser ægteskabets uoprettelige sammenbrud.

Den forurettede ægtefælle har ret til at søge om erstatning for den skade, den anden ægtefælle har forvoldt, under de generelle vilkår for erstatningsansvar og ved de almindelige domstole.

Den ægtefælle, som søgte skilsmisse på grund af en ændring i de mentale evner hos den anden ægtefælle, skal godtgøre den pågældende den personlige skade, ægteskabets opløsning forårsager. Begæringen skal indgives under selve skilsmissegangen.

Hvis grunden til skilsmisse er en ændring i de mentale evner hos den anden ægtefælle, som har varet i mere end et år, og er så alvorlig, at det ødelægger muligheden for en fortsættelse af samlivet, og fravær, uden at den fraværende giver lyd fra sig i en periode på mindst et år, kan kun den ægtefælle, der påberåber sig en ændring i den anden ægtefælles mentale evne eller den anden ægtefælles fravær, søge skilsmisse.

Såfremt den ægtefælle, som kan begære skilsmisse, er under værgemål, kan sagen anlægges af vedkommendes retlige repræsentant med bemyndigelse fra familierådet. Er den retlige repræsentant den anden ægtefælle, kan sagen anlægges på vegne af indehaveren af handleretten, af en af dennes slægtninge i lige linje eller op til tredje grad i sidelinjen, forudsat at der også gives tilladelse hertil fra familierådet.

Retten til skilsmisse overføres ikke ved død, men ophavets arvinger kan fortsætte søgsmålet med henblik på de formueretlige retsvirkninger, hvis sagsøger dør under sagen. På samme måde kan sagen fortsætte mod sagsøgte arvinger.

Når stævningen er indleveret, og hvis sagen kan fortsætte, fastsætter dommeren et tidspunkt for et forsøg på mægling, og både sagsøger og sagsøgte vil blive indkaldt til at deltage personligt.

Mislykkes mæglingen, vil retten søge at nå frem til en aftale mellem ægtefællerne om skilsmisse efter fælles overenskomst, og hvis der nås en aftale, eller hvis ægtefællerne valgte skilsmisse efter fælles overenskomst på et tidspunkt under processen, følger processen tilsvarende forløbet for den type skilsmisse. Kan dommeren ikke opnå ægtefællernes aftale vedrørende skilsmisse eller separation efter fælles overenskomst, vil han søge at opnå ægtefællernes aftale om underholdsbidrag og om forældremyndighed. Retten vil også, hvor det er relevant, forsøge at etablere en aftale mellem ægtefællerne om benyttelse af familiens hjem, mens sagen verserer.

I et forsøg på mægling eller på et andet tidspunkt under sagen kan parterne indgå aftale om skilsmisse eller separation efter fælles overenskomst, forudsat at de nødvendige forudsætninger er opfyldt.

Når den ene parts tilslutning mangler, eller mægling viser sig umulig, træffer dommeren afgørelse om, at sagsøgte skal indgive sit svarskrift inden for 30 dage. På forkyndelsestidspunktet afleveres en genpart af stævningen til sagsøgte.

Er sagsøgte opholdssted ukendt, og alle bestræbelser ifølge retsplejeloven er udfoldet for at lokalisere den pågældende uden held, er den fastsatte mæglingsdag ugyldig, og sagsøgte skal indkaldes ved offentlig bekendtgørelse med henblik på at indgive sit svarskrift.

Efter udløbet af fristen for indgivelse af svarskrift følger sagen den almindelige procedure. Under proceduren identificeres tvistens genstand, og bevisgrundlaget meddeles. Det afsluttende retsmøde finder sted under denne proces sammen med fremlæggelse af beviser. Efter det afsluttende retsmøde lukkes sagen og sendes til dommeren, som afsiger en dom inden for 30 dage.

Der kan begæres separation i et modkrav, selv om sagsøger har begæret skilsmisse. Har sagsøger begæret separation, kan sagsøgte også begære skilsmisse i et modkrav. I disse tilfælde bør der træffes afgørelse om skilsmisse, hvis der gives medhold i såvel stævningen som modkravet.

Annullering af ægteskab

Annullering af ægteskab kan ikke gøres gældende til noget formål, det være sig retsligt eller udenretsligt, så længe den ikke er anerkendt ved dom i et søgsmål anlagt med dette særlige formål.

Denne sag anlægges ved familiedomstolen ved indgivelse af en stævning i form af et processkrift med angivelse af parterne, redegørelse for relevante forhold og til sidst en påstand.

Den lovlige ret til at anlægge en sådan sag varierer efter grunden til kravet (*se svaret på spørgsmål 8*).

Ægtefællerne eller en af deres slægtninge i lige linje eller op til fjerde grad i sidelinjen, arvinger og ægtefællernes adoptivforældre og anklagemyndigheden har lovlig ret til at anlægge eller fortsætte en sag om annullering baseret på en absolut hindring. Ud over disse personer kan et søgsmål endvidere anlægges eller fortsættes af en værge eller lavværge i tilfælde af umyndighed, værgemål eller lavværgeremål på grund af psykisk lidelse samt af lovovertræderens første ægtefælle i tilfælde af bigami.

En annullering på baggrund af simulering kan kræves af ægtefællerne eller af enhver person, der har lidt skade ved ægteskabet. I de øvrige tilfælde med manglende vilje kan et søgsmål om annullering af ægteskab kun anlægges af den ægtefælle, der ikke har haft vilje dertil. Dog kan dennes slægtninge, besvogrede i lige linje, arvinger eller adoptivforældre fortsætte søgsmålet, hvis sagsøger afgår ved døden under sagen.

Et søgsmål om annullering begrundet i manglende vilje kan kun anlægges af den ægtefælle, der er offer for fejlen eller tvangen, mens dennes slægtninge, besvogrede i lige linje, arvinger eller adoptivforældre kan fortsætte søgsmålet, hvis sagsøger afgår ved døden under sagen.

Et søgsmål om annullering begrundet i manglende vidner kan kun anlægges af anklagemyndigheden.

Et søgsmål om annullering begrundet i en absolut hindring bør anlægges:

a) i tilfælde af umyndighed, værgemål eller lavværgeremål på grund af psykisk lidelse eller notorisk sindssyge, og når søgsmålet anlægges af den umyndige, senest seks måneder efter at personen er blevet myndig, har fået ophævet værgemålet eller lavværgeremålet, eller sindssygen er ophørt. Anlægges søgsmålet af en anden person, skal dette ske senest tre år efter ægteskabets indgåelse, dog aldrig efter opnåelse af myndighed, ophævelse af umyndighed eller ophør af sindssygen

b) i tilfælde af dom for mord på den ene af parternes ægtefælle senest tre år efter indgåelse af ægteskabet

c) i andre tilfælde gælder en frist på højst seks måneder efter ægteskabets opløsning.

Anklagemyndigheden kan kun anlægge søgsmål, indtil ægteskabets opløsning.

Et søgsmål om annullering begrundet i et ikke opløst tidligere ægteskab kan ikke anlægges eller fortsætte, så længe der verserer en sag om ugyldighed eller annullering af bigamistens første ægteskab.

Et søgsmål om annullering på grund af manglende vilje hos en eller begge ægtefæller kan kun anlægges inden for tre år efter indgåelse af ægteskabet, eller hvis den manglende vilje var ukendt for sagsøgeren, inden for seks måneder efter at denne har fået kendskab hertil.

Et søgsmål om annullering på grund af manglende vilje forældes, hvis der ikke anlægges søgsmål inden for seks måneder efter ophøret af den manglende vilje.

Et søgsmål om annullering på grund af manglende vidner kan kun anlægges inden for et år efter indgåelse af ægteskabet.

Stævningen skal ledsages af en vielsesattest og eventuelt (hvis alderen udgør grundlaget for påstanden) en fødselsattest for den pågældende ægtefælle.

Efter udløbet af fristen for indgivelse af svarskrift følger sagen førnævnte betingelser for den almindelige procedure.

Annulleringen anses for at være ophævet, og ægteskabet betragtes som gyldigt fra indgåelsen, hvis en af følgende begivenheder finder sted, før dommen om annullation bliver endelig:

- a) hvis et barn, som ikke har nået ægteskabsalderen, bekræfter sit ægteskab for en civilstandsmyndighed og to vidner, efter at vedkommende er blevet myndig
- b) hvis en person, som er umyndiggjort eller handicappet på grund af psykisk lidelse, bekræfter sit ægteskab efter betingelserne i litra a), efter at umyndigheden er ophævet eller lidelsen ophørt, eller i tilfælde af sindssyge, efter at den sindssyge ved retten har fået undersøgt sin mentale sundhed
- c) hvis bigamistens første ægteskab kendes ugyldigt eller annulleres
- d) hvis manglen på vidner skyldes begrundede omstændigheder såsom dem, der anerkendes af registerføreren, forudsat at der ikke er tvivl om, at ægteskabet er indgået.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Ja, ordningen om retshjælp gælder alle domstole uanset sagstypen.

For yderligere oplysninger henvises til faktabladet om "Retshjælp".

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

Ja. I disse sager er det altid muligt at anke til en højere instans.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Hvis den pågældende retsafgørelse er afsagt i en EU-medlemsstat med undtagelse af Danmark, anerkendes den i de andre medlemsstater i overensstemmelse med Rådets forordning (EF) 2201/2003 af 27. november 2003.

Er afgørelsen afsagt i Danmark, gælder der en særlig procedure for efterprøvelse af en udenlandsk dom.

Under en sådan sag, hvor stævningen indeholder dokumentation for den afgørelse, der skal efterprøves, indstævnes modparten til inden for 15 dage at svare i sagen. Sagsøger kan svare senest 10 dage efter modtagelse af sagsøgtets svarskrift. Efter skriftvekslingen og efter at der er gennemført de foranstaltninger, som anses for ufravigelige, overdrages sagen til parternes og anklagemyndighedens bedømmelse med henblik på procedure, således at hver part får 15 dage til dette formål.

For at efterprøve dommen er det nødvendigt:

- a) at der ikke hersker tvivl om ægtheden af det dokument, hvoraf dommen fremgår, og ej heller om afgørelsens rimelighed
- b) at dommen har fået retskraft ifølge lovgivningen i det land, hvori den er afsagt
- c) at dommen hidrører fra en udenlandsk domstol, hvis kompetence ikke er blevet anfægtet, og loven dermed er overtrådt, og at dommen ikke omhandler et sagsområde, der udelukkende hører under de portugisiske domstoles kompetence
- d) at der ikke kan påberåbes indsigelse om litis pendens, eller at sagen skulle pådømmes ved en portugisisk domstol, medmindre det har været den udenlandske domstol, der har ophævet jurisdiktionen
- e) at sagsøgte er blevet indstævnet på behørig vis i søgsmålet i overensstemmelse med lovgivningen i den oprindelige domstols land, og at man i sagen har overholdt princippet om kontradiktion og lighed mellem parterne
- f) at dommen ikke indeholder nogen afgørelse, hvis anerkendelse medfører et resultat, der er åbenbart uforligneligt med den portugisiske stats principper om internationale grundlæggende retsprincipper.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

I EU-medlemsstaterne med undtagelse af Danmark kan den interesserede part vælge at anmode om anerkendelse af en afgørelse om skilsmisse, separation eller annullering af ægteskab ved at indsende begæringen til familiedomstolen. Den stedligt kompetente domstol udpeges ifølge den interne lovgivning i den medlemsstat, hvor anerkendelsessøgsmålet anlægges.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmisssager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Ifølge de nationale lovvalgsregler gælder ægtefællernes fælles nationale lovgivning ved skilsmisse og separation. Har de ikke samme nationalitet, anvendes lovgivningen i det land, hvor de har deres sædvanlige bopæl, eller, i mangel af en sådan, lovgivningen i det land, som familien synes tættest tilknyttet. Hvis der imidlertid i løbet af ægteskabet finder en ændring sted i den gældende lov, kan separation eller skilsmisse kun begrundes i hændelser forud for en sådan ændring.

Yderligere oplysninger

Yderligere oplysninger findes på følgende websteder:

[Justitsministeriet](#)

[Det portugisiske generaldirektorat for retspolitik](#)

[Generaldirektoratet for retspleje](#)

[Generaldirektoratet for social rehabilitering](#)

[Institut for registrering og notarialanliggender, I.P.](#)

[Kontoret for alternativ konfliktløsning](#)

[Højesteret](#)

[Appelretten i Coimbra](#)

[Appelretten i Évora](#)

[Appelretten i Lissabon](#)

[Appelretten i Porto](#)

[Appelretten i Guimarães](#)

[Portugals statstidende](#)

[Database med juridiske dokumenter](#)

Sidste opdatering: 30/04/2018

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.